

Hítteljes Hajduság

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Hajdusoboszló, Gazdakör, I. t.
306. sz., ahová a lapra vonatkozó
összes levelek s közlemények
intézendők. Lapzárlat péntek d. e.

Politikai, társadalmi és közgazdasági hetilap

Felelős szerkesztő:
B O R J Á N O S

Kiadótulajdonos:
B O R B É L Y S A M U

Megjelenik minden vasárnap.
Előfizetési ára: Egy negyedévre
30,000 — kor. Vidéki előfizetők-
nek havi 2000 K postaköltséggel
több. Egy szám ára 2500 korona.

Hirdetések felvételnek Budapesten: RUDOLF MOSSE hirdetési irodájában, VI., Podmaniczky-u. 49 és a MOSSE fiókokban: Győrött és Szegeden

Véglegesen megszavazta a villanyvilágítás bevezetését és a járdahálózat kiépítését a városi képviselőtestület.

1926. év tavaszán fognak az utcák kikövezéséhez és a villanyvilágítási telep létesítéséhez.

Hajdusoboszló város képviselőtestülete október 25-én a város jövő fejlődésére és előhaladására nézve rendkívül nagyfontosságú közgyűlést tartott. Ezen a gyűlésen határozott, ugyanis a képviselőtestület a külföldi kölcsön végérvényes felvétele és a kölcsön hovaforditása felől. A közgyűlésen dr. Erdős Kálmán polgármester elnökölt, a jegyzőkönyvet Kerekes Béla I. oszt. aljegyző vezette.

Dr. Erdős Kálmán polgármester tett elsősorban jelentést arról, hogy a kiküldött bizottság mily eredménnyel járt el illetékes helyeken a külföldi kölcsön felvételét és annak hovaforditását illetően. E szerint a pénzügyminisztérium megengedte, hogy a kölcsön végleges összege 60 800 dollár, azaz 304 ezer aranykorona legyen. Ez összegből 200 ezer aranykorona a városi villamvilágítási telep létesítésére, 80 ezer aranykorona járdaépítésre és 44 ezer aranykorona árusátrak építésére és a városi szeszfőzde áthelyezésére fordíttassék. Az állandó választmány javaslata, hogy a jelentést fogadja el a közgyűlés és járuljon hozzá, a felveendő kölcsön egyes nagyobb bankoknál történő ideiglenes elhelyezéséhez s három napon belül, részletes tervekkel álljon a városi tanács a közgyűlés elé.

Somogyi József városi képviselő csak a 250 ezer aranykorona felvételéhez járul hozzá. Hosszu lére eresztett beszéde épen ellenkezője volt annak, amit két héttel előbb már kijelentett és elfogadott. Bélteky Lajos ref. lelkes városi képviselő nagy tetszéssel fogadott felvilágosító szavakkal mondotta el a budapesti tárgyalások eredményeit, amelyek csak kedvezőek a városra nézve. Kéri a közgyűlést, hogy a részletes világítási és járdaépítési tervekre nézve 30 napon belül tegyen a városi tanács jelentést a közgyűlésnek.

Erdős Lajos képviselő a helybeli pénzintézeteknél elhelyezendő ideiglenes betétekre tesz indítványt. Bélteky Lajos képviselő csatlakozik a felszólalóhoz, dr. Erdős Kálmán polgármester kijelenti, hogy a módosításokat magáévá teszi s oda fog minden erejével hatni, hogy a jövő tavasszal az

összes építkezések s a villamvilágítás bevezetése megkezdődjenek. Dr. Dajka Ambrus városi főügyész indítványára, mivel a 250.000 aranykorona felemeléséről áll a szó, vagyis most 304 ezer aranykorona kölcsön fog felvétetni, polgármester névszerinti szavazást rendelt el. Ennek eredménye az lett, hogy két nem szavazat ellenében 89 igen szavazattal a külföldi kölcsön felvételéről, ideiglenes elhelyezéséről és mikénti felhasználásáról szó tanácsi javaslat elfogadtatott és jóváhagyás céljából a vármegyéhez felterjesztetni rendeltetett.

Kigyós János és társait a közgyűlés újból elutasította végkielégítés iránti kérvényeivel.

Közép-Európa legforróbb természetes forrásvizét fedezték fel Hajdusoboszlón.

Földgáz és kálisó tartalmu a víz, amely földgázkutatások közben tört elő. Fürdőtelep fog létesülni a forrás vizének bevezetésével.

Évek óta szakadallan kutatásokat folytat a Hortobágyon és a hajdusági városokban a Nagyalföldi Bányakutató Kirendeltség, a közönség tudomása szerint eddig kilitástanul. Pár hónap óta Hajdusoboszlón folyik a munka. E városnak határától eleve gyanítható volt, hogy földgáz vagy petróleum rejlik a föld mélyén. Több, mint 40 mélyfúrású ártézikut működik a községben s ezek közül igen soknak gáztartalmu a vize, éppen mint a hortobágyi és püspökkladányi kutaké. A hónapok óta tartó kutatás hétfőn végre meghozta gyümölcsét. A fúrócső 1080 méter mélységben dolgozott, amikor hallatlan erővel, a fúrótoronyt megrázva, derékvastagságú vizsugár tört elő a biztosító vájaton.

Forró volt a víz, párába burkolta a toronyt és környékét s amint leesett a földre, a gyorsan képződő töcsákban gázbuborékok képződtek benne. Megszületett a nagy szenzáció, amely három nap óta izgalomban tartja a hajduvárost. A forró víz, a földgáz, fűdők és gyarak képét festette az őszi napsugárban fürdő hajdusági mező fölött a látóhatárra s a szelid halmok az emberek képzeletében gyárvárosnak, nagy kulturájú ipari és kereskedelmi központnak adtak helyet.

A mélyfúrású kirendeltség a pénzügyminisztérium alá lévén rendelve a most folyó munkálatokról felvilágosítást nem adhat, így csupán a helyszínen szerzett adatokkal kellett megelégednünk.

Hajdusoboszlón az első furásokat a tavasszal a Bánom szállós kertnél a debreceni műút mellett kezdték meg, ahol a legnagyobb eredményekre engedett következ-

tetni a báró Eötvös József-féle inga. Már 410 méter mélységben jártak a furók, amikor 38—40 Celsiusfokos meleg víz tört elő. Tovább furtak a föld mélye felé, amikor hétfőn 1080 méter mélységből egyszerre derékvastagságú vizsugár tört elő a föld alól.

Egyidejűleg hatalmas detronáció rázta meg a toronyt, amelyet a következő percekben elborított a ködpára. A víz forró volt és pedig, amint a mérések megállapították, 76 fok Celsius volt a víz hőmérséke, amely csak a délutáni órákban szállott le 72 fokra. Percenkint 1400 liter vizet ontott a forrás, amelynek előugaszolására a kirendeltség vezetői azonnal megtették az intézkedéseket. Három napig küzdött a munkáscsapat a hihetetlen erővel feltörő víztömeg ellen, amíg végre egyre szűkülő csöveknek a furatba eresztésével sikerült eldugaszolni. A csövek lerakása közben azonban már 18 méternyi magasan szökött elő a forró víz.

A víz előtörése természetesen nagy izgalmat keltett Hajdusoboszlón. A forró víz egy nagy gödörbe gyűlt össze a torony közelében. Ehhez a gödörhöz zarándokolt hosszú sorokban a hajduváros minden reumas, csuzos betege, akik már az első percben gyógyulást tulajdonítottak a csodásan felfakadt forró víznek.

Egészen, vagy félig a vízben álló emberekkel volt tele még csütörtökön is az a gödör, amely még ma is gőzölög a hűvös őszi délutánon.

A víz — mindjárt az első izlésre megállapították, — kálisót tartalmaz és valószínűleg van benne más, gyógyító só is. Most

folyik a víz vegyelemzése, amelynek eredményét pár nap alatt nyilvánosságra hozzák.

Amint a forrás kitört, azonnal konstataciák, hogy földgáztartalma van s a vizet leveztető csatornák oldalán az is meglátszik, hogy némi olajat is tartalmaz. A szakértők szerint a víz azért tört elő, mert alatta nagy földgáztartalom van, amely nagy erővel nyomja a vizet fölfelé.

Ugy hírlik, hogy a város vezetősége a népjóléti miniszterhez küldöttséget akar vezetni, hogy a forrás mellett építendő fürdőtelep létesítésében legyen segítségére. Ha azonban ez bármiokból kivihetetlen lenne, úgy maga a népjóléti minisztérium állítson fel gyógyfürdőt. Hiszen erre pénze jobban is van, mint a városnak.

Azt, hogy a földgáz, amely a vízben van és a víz alatt rejtőzik, gazdaságilag kihasználható-e, a további furások döntik el. A szakértők azonban bizonyosak abban, hogy a forrás még abban az esetben is, ha csak a forró vizet adja, mérhetetlen értékű természeti kincset jelent Hajduszoboszló számára.

A hajduszoboszlói víz elérheti még a 80-82 fokot is, de már ma is a legmelegebb forrásvíze van a magyar hőforrások között. A budai hőforrások s a nagyváradi Félixfürdő vize nem melegebb 70 Celsius foknál.

Ákár lesz földgáz, akár nem, Hajduszoboszló méltán örülhet a természet véletlen ajándékának, mert az kiszámíthatatlan előnyöket rejt magában.

Az új pénz „Pengő” néven január elsején kerül forgalomba.

Hosszu vajadás után megtörtént a végleges döntés az új magyar pénzről. A neve Pengő lesz, értéke pedig egyenlő 12.500 papirkoronával. Századrészét fillérnek fogják nevezni.

A főfői minisztertanács döntése meglepetés volt a közvélemény számára, mert az utóbbi napokban majdnem az összes gazdasági körök és hivatalos tényezők egyhangú javaslatai után mindenki a tízezres osztószámot várta. Most már azonban nincs helye utólagos bírálgatásoknak, örülnünk kell, hogy az új pénz végre megszületett s megszabadultunk az óriási milliós és milliárdos számoktól.

A minisztertanács határozata után a pénzügyminiszter a nemzetgyűlés elé terjesztette az új pénzről szóló javaslatot, tehát az utolsó szót a nemzetgyűlés fogja kimondani, azonban előre látható, hogy a nemzetgyűlés a minisztertanács álláspontját fogja magáévá tenni.

Összegezve az új pénzegység meghatározásával fölmerült szempontokat, a pénzügyminiszter indokolása szerint olyan pénzegységet kellett keresni, amely egyszerű, nem túl kicsi és amely a régi aranykorona és egy könnyű számításon alapuló új pénz között helyezkedik el.

Az új pénzegység a régi 86 aranyfillérnek felel meg. Tehát azt remélik, hogy lassanként úgy fogják értékelni, mint a régi koronát, aminek következménye az lesz, hogy az árák az aranyparitás alatt fognak kialakulni.

Az új pénz átszámítása a pénzügyminiszter szerint annyira egyszerű, hogy a nagyközönség hamar megtanulhatja és megszokhatja. A számítás oly módon történik, hogy a papirkoronát nyolccal kell szorozni és százszal osztani. Tehát 12.500 papirkoronának nyolcszorosa százszal osztva százszal osztjuk, a pengőt kapjuk eredménynek.

Átszámítva az új egységet, egyenlő lesz a

mai 1000 korona	8 fillérrel
mai 10.000 korona	80 fillérrel
mai 50.000 korona	4 pengővel
mai 100.000 korona	8 pengővel
mai 1 millió korona	80 pengővel

A külföldi valuták árfolyama a következőképpen fog alakulni;

Dollár	— — 5 pengő	72 fillér
Osztrák silling	— —	81 fillér
Cseh korona	— —	17 fillér
Dinar	— —	10 fillér
Lei	— —	3 fillér
Lira	— —	23 fillér
Francia frank	— —	26 fillér
Svájci frank	— 1 pengő	17 fillér
Angol font	— 27 pengő	72 fillér.

Ennek megfelelően egy pengőért kaphatunk: 17 és fél amerikai centet, 1 sillinget és 23 osztrák garast, 5 cseh koronát 88 fillért, 10 jugoszláv dinárt, 33 leit, 3 francia frankot és 91 centimet, 90 svájci centimet vagy 8 és fél angol pennyt.

A Pengő január elsején lép életbe nagyobb címletű bankjegyek és váltópénzül szolgáló ezüst és bronz érme alakjában s a jövő évben vegyesen lesz forgalomban a mai papirkoronával. A papirkoronát a jövő 1926. év végén teljesen bevonják a forgalomból.

A tanyai iskolák.

A vallás és közoktatásügyi miniszternek a tanyai iskolák ügyében benyújtott javaslatai és tett intézkedései bizonyára a legszelebb körökben jóleső érzést keltettek. Maga az a tény, hogy a tanyák gyermekeinek a legszükségesebb elemi ismeretek elsajátítására a jövőben módjuk lesz, az analfabétizmus nagyfokú csökkenését, vagy talán egész eltűnését eredményezheti.

A tanyai iskoláknak fontossága azonban nem merül ki a közoktatás terén. Ismeretes, hogy az egész tanyavilág anyagi és erkölcsi színvonalának emelésére irányuló társadalmi mozgalmak az ugynevezett tanyai központok létesítését tartják mindenekelőtt szükségesnek. A tanyai iskolák felépítésével, a tanyai központok alapköltétele történik meg. Meg lesz az egymáshoz nem nagyon távol eső tanyák között egy bizonyos kulturális kapcsolat, amelyet csak tovább kell fejleszteni, hogy elérjünk a tanyai közigazgatás, közegészségügy és a mezőgazdasági termelés reformjához is. Természetes, hogy államra és társadalomra a cél eléréséig még igen nagy feladatok várnak, a mag azonban már megvan, a többi talán a természetes fejlődés folyamánya is lehet.

Talán nem tévednek azok, akik azt hiszik hogy at anyák anyagi és kulturális fellendítése érdekében azért nem mutatnak az eddigi kezdeményezések jelentékenyebb sikert, mert a kezdeményezők a nagy jóakarattól messze engedték magukat elragadtatni és olyan nagy célokat tűztek ki maguk elé, amelyeknek megvalósításától az érdekeltek visszariadtak és inkább semmit sem tettek, mint-hogy fokozatosan kezdtek volna a bőséges tanyaprogramot végrehajtani. Ma ez a fokozatos végrehajtás sokkal inkább remélhető, mint valaha, ámbár a mi véleményünk szerint, bármennyire fontos is az iskola, az ut-szabályozás kérdésének ezt meg kellett volna előznie. Semmiesetre sem baj, hogy az iskola előbb épül meg, mint az ut, mert hiszen az iskola most már nem lesz távol a tanyától és talán ösztönözni fogja az érdekelteket az utak kiépítésére is.

Igy, ha az ut kiépítése a program második pontja marad is, nem sokkal maradhat el az első programpontról megvalósításától. Hiszen sok helyen már a kisvasutak felállításával is komolyan foglalkoznak,

csak az a baj, hogy ezeket is nagyobb árnyokban gőzüzemre berendezve tervezték. Pedig talán egyelőre elég lett volna a lóerőre berendezett kisvasut, amelynek végső állomása valamely vasutállomás és egyuttal valamely tanyai központ lenne. A lóerőre berendezett vasutaknak kibővítése és gőz-erőre való átszervezése sokkal hamarabb megtörténhetik, mint azonnal való felépítése a modernebb vasuti hálózatnak.

A tanyai iskola ugyanis, bármilyen sűrű iskolahálózatot állítson is fel a kormány, megfelelő utak nélkül nem lehet teljes. Ha-csak az iskolát környező olyan 50-60 holdas tanyákat veszünk is számításba, amelyeknek járható utjaik nincsennek, már akkor is kétségtelen, hogy az apró gyermekeknek iskolalátogatása télvez idején szinte keresztül vihetetlen. Ha azonban az iskolához, mint leendő tanyai központhoz, a környező tanyákból aránylag nem nagy költséggel lóerőre berendezett kisvasutakat építenek, úgy hogy viszont az iskolától a legközelebbi vasúti állomásig összeköttetés legyen, akkor egyszerre oldottuk meg a tanyai iskoláztatás kérdését és a tanyai terményeknek a vasutra való szállítását is.

Egy év múlva lesznek az új törvényhatósági választások.

Több helyről származó híradással szemben Rakovszky Iván belügyminiszter kijelentette, hogy a közigazgatás reformja egyelőre csak előkészítés alatt áll, szó sem lehet arról, hogy a reformjavaslat rövidesen a nemzetgyűlés elé kerüljön.

Azok, akik a reformot küszöbön állónak tekintik, bizonyára összetévesztik a közigazgatás reformját a vidéki törvényhatóságok ujjaalakításával. A törvényhatósági választásokról szóló javaslat ugyanis már a Ház előtt fekszik és ha sikerülni fog ezt a javaslatot a költségvetés és a felsőházi javaslat letárgyalása után nyomban napirendre tűzni, akkor a jövő ősze kiirhatják a vidéki törvényhatósági választásokat, ami azt jelenti, hogy a már több mint tíz év óta új választás nélkül működő vidéki törvényhatóságok végre ujjaalakulhatnak.

A földreform határideje.

Az 1920. év december 7-én életbe lépett földreformtörvény egyik paragrafusa kimondja, hogy az életbelépés napjától számított öt éven túl a megváltási eljárás megindítását nem lehet megengedni. Ez az öt év most december 7-én fog lejárni. Ezen a határnapon túl tehát új megváltási eljárást nem lehet megindítani, azonban a már megindult eljárások szabályszerűen folynak tovább. Ugyanez a tilalom vonatkozik a folytatólagos eljárásra és a házhely rendezési eljárásokra is. Azonban ha valamelyik községben még december 7-ike előtt megindult a megváltási eljárás, bele lehet vonni az eljárásba ezután oly birtokot is, amely eddig bevonva nem volt. Ugyanis a határozatok szerint az eljárás kiterjed olyan megváltható birtokra, amely a község határában található.

A december 7-ike után is be kell mutatni az adásvételi és haszonbérleti szerződéseket, mert az állam elővásárlási joga érvényben marad; be kell jelenteni az ingatlan eldarabolásra vonatkozó terveket, amelyek csak jóváhagyás után hajthatók keresztül. Fennmarad az OFB nek a családi otthonra és családi birtokokra vonatkozó ügy-

Bieliczky Béla

különlegességi és kizárólagos dohányárudájában nov. 1-től kezdve az összes hazai dohány, szivar és cigaretta fajták, külföldi különlegességek, törvénykezési, forgalmi és okmánybélyegek, postai értékcsikk, különféle kártyagyártmányok és belföldi hírlapok kaphatók lesznek.

nem kötött el-
A földreform
bbitásáról ujab-
napvilág
Köztelek érte-
kormány nem
megváltási el-
indult meg
Az utóbbi he-
is lesz szükség
vagy a meg-
igénylő nincs.

— **Honvédség főparancsnoka** vitéz Nagy Pál lovassági tábornok lemondott főparancsnoki állásáról. Kormányzó ur elfogadta a lemondást és őszinte köszönetét fejezte ki kiváló szolgálataiért s a honvédség megszervezése körül kifejtett hervadhatatlan érdemeiért. Utóda minden valószínűség szerint Janky Kocsárd vezérkari főnök, lovassági tábornok lesz.

— **Nem garas, hanem fillér lesz** a pengő századrésze. A nemzetgyűlés pénzügyi bizottsága így módosította a törvényjavaslatot.

— **Köszönetnyilvánítás.** Mindazok-
uak, akik korán elhunyt felejtethetlen férjem
néhai Kiss Ferenc temetésén megjelenni
és gyászomban osztozni szívesek voltak,
elsősorban az ipartestület cipész szakosztá-
lyának, továbbá az iparos dalárdának és az
önkéntes tüzlőtögyesület parancsnokságának
és tagjainak részvétük kifejezéséért e helyen
mondok őszinte köszönetet.

Hajduszoboszló, 1925. okt. 27-én.

Özv. Kiss Ferencné.

— **Visszavonuló kereskedő.** Kiss Pál hajduszoboszlói fűszerkereskedő 42 évvel az 1883-ik évben kezdte meg az önálló kereskedői tevékenységét, amikor piactéri üzletét megnyitotta. Azóta páratlan rendszeretel és odaadással vezette üzletét, amelytől most magas életkora folytán visszavonult, hogy családja tagjai körében nyugalmat élvezzen. Kiss Pál igazi típusa volt a becsületes magyar kereskedőnek s nehéz lesz megszokni, hogy cégtáblája hiányzik a piactéri kereskedők cégtáblái közül. Üzlethelyiségében Bieliczky Béla dohánytözséje lesz elhelyezve, miután azt korszerűen átalakítják. Bieliczky Béla dohánytözséje, a napokban fog a Kiss Pál féle üzlethelyiségben megnyitni.

— **Vegye meg az „Agraria“** kuskonzerva patkányirtó szert. Kapható gyógyszertárban, drogériában és a készítőnél Standard Budapest, Kossuth Lajos u. 14.

— **Bieliczky Béla** különlegességei és kizárólagos dohány, bélyeg és hírlap árudája november első napjaiban nyílik meg Hajduszoboszlón, Vértanúk (Piac) terén a Kiss Pál féle üzlethelyiségben, a város legforgalmasabb helyén. A „Független Hajduság“ részére itt hírlapi hirdetések árszabályszerint felvételnek. A Bieliczky trafikban a „Független Hajduság“ egyes számai állandóan kaphatók.

— **Bládó fajbaromfiak.** Kendermagos színű plymuth fajtájú kakas és jérce Oborzil városi állatorvosnál eladó. A tyukok bő tojáshozamuak, jó kotlók és jó csibenevelők. Darabonként 3—5 kiló nehezek és izletes husuak.

— **A bankkamatláb leszállítása.** A Magyar Nemzeti Bank a leszámitolási kamatlábat a legutóbbi napokban két %-al leszállította. — A Tiszántul gazdatársadalma őszinte örömmel értesült a Nemzeti Bank ezen nagyfontosságú elhatározásáról, mellyel a gazdasági konszolidáció útjait egyengeti gazdasági talpraállásunk érdekeit szolgálja. — A jegybankkamatláb leszállítása bizonyára éreztetni fogja hatását a vidéki gazdaközönység hitelszükségletének kielégítésénél is, minthogy ez természetesen e két százalékkal az összes vidéki bankoknál is a kamatláb mérséklését vonja maga után.

— **Önálló villanytelep.** Felhívjuk lapunk közönségének szives figyelmét fenti cím alatt mai számunkban megjelent hírdetésre. A Simmering Gépgyár magyarországi vezérképviselője Rácz Ferenc mérnök Budapest, (V. Falk Miksa u. 8) ajánlja benzindinamókat, melyek kastélyok uradalmaik, községek világítására, továbbá röntgenológus orvosoknak a röntgenparátusokhoz áramszolgáltatásra kitűnően beváltak, miután csekély benzinfogyasztás mellett nagy világítási eredményt lehet elérni. Amellett a telepek kezelése oly egyszerű, hogy azt bárki laikus különös szakértelem nélkül elsajátíthatja. Előnye még, hogy akkumulátor töltésre is használható, úgy hogy például nappal van csak üzemben a telep, amikor az akkumulátort tölti és éjjel a világítást eszközli. Fontos még, hogy a motor a rajtalevő szíjtárcsa segítségével a világításon kívül egyéb célra (szivattyú, körfűrés, vagy gazdasági gép

meghajtására is) használható. A gépekből Magyarországon már igen sok van üzemben, külföldön pedig néhány ezer darab dolgozik.

ÁRVALEÁNY vagyok, mielőbb férjhez mennék. Hozományom 45 hold földbirtok. Fényképem és címem: „ELITE“ irodában, Kossuth Lajos-utca tizenöt.

Anyakönyvi hírek Hajduszoboszlón:

— **Eljegyzés:** Szarvas Imre—Szerepi Zsófia, Sóvágó József—Erdei Margit, Krajo van Ignác Béla—Tóth Mária.

— **Halottak:** Vass György 68 éves csizmadia, baptista előimátkozó, Ées Róza 2 hónapos, Tokai Mihály 30 éves földmives napszámos, Kiss Ferenc 26 éves cipész.

Született: 4 fiu, 7 leány.

Meghívó.

A Hajdumegyei Takarékpénztár

1925. november hó 7-én, délelőtt 10 órakor Hajduszoboszlón az intézet helyiségében

rendkívüli közgyűlést

tart, melyre a részvényesek tisztelettel meghívotnak.

TÁRGYSOROZAT:

1. Az igazgatóság javaslata az alaptőke felemeléseire vonatkozólag.

2. Az alapszabályok 3. és 9. §-ainak módosítása.

3. Esetleges indítványok.

Hajduszoboszló, 1925. október hó 14.

AZ IGAZGATÓSÁG.

Egy jó gramofon

és néhány kütűndő lemez egyetlen klubból, kaszinóból, ifjúsági, kulturális, közművelődési egyesületből sem hiányozhat

a családi otthonban

zenekulturát terjeszt, művészi élvezetet nyújt, tánchoz kíséretet szolgáltat

télen

a gazda házat szórakoztatja.

Pótolhatatlan

táncanároknak, zenekarvezetőknek, nem hiányozhat szállodákból, vendéglőkből, kávéházakból, mulatókból.

Az összes gyármányokat, de különösen angol amerikai beszélgépeket és lemezeket raktárról szállítja, szaksterű felvilágosítással és jegyzékekkel szolgál

Rózsavölgyi és Társa

zeneműkereskedők gramofonosztálya

BUDAPEST.

Főüzlet: IV. Szervita-tér 5. szám.

Fiókiüzlet: VI. Andrassy-ut 45

A méz felhasználása a háztartásban.

A méz a napfény és meleg behatása alatt a virágok helyeiben keletkezett édes nedv vagy nektár. Vagyis helyesebben szólva ebből készül, mert a virágok kelyheiben képződő édes nedv még nem azonos a sejtekbe behordott mézzel. A virágkelyhek édes nedve az ugynevezett nektár csakis a méhek nyálvadászatának a hozzájárulásával investálódik, vagyis alakul át mézzé, miközben a nektár főalkotó részét képező nádcukor (közönséges fehér cukor) részben gyümölcs és szőlő cukorrá változik át. A méhek, hogy úgy fejezzem ki magamat ezen, vagyis munkájához hozzájárul még a mézhordás idején jelenlevő kaptár meleg és a méhcsomó szellőztető munkája amelyek következtében a behordott nektár felesleges víztartalma elpárolog s vissza marad a kellőleg besűrűsödött méz, amit aztán a méhek — kevés hangyasav hozzáadása után — lepecsételnek. Ezen be-

Ügyeljen bevásárlásainál

védjegyünkre!

Ami a valókák között
A svájci frank,
Az a kávék között
A valódi FRANCK.

D. W. S. I. - V. 2.

zárás aztán megóvja a mézet minden külső behatástól s amely aztán a méznek több éven át való eltarthatóságát biztosítja. Tartalmaz aztán még a méz némi illó olajat is, amely viszont megadja minden méznek a maga jellegzetes ízét, zamatját.

A közönséges fehér cukornak a gyomorba jutva ugyan olyan átváltozáson kell keresztül mennie miként a virágok kelyheiben keletkezett édes nektárnak a méhek mézgyomrában, vagyis a közönséges fehér cukornak, hogy a gyomor által megemészthető és felszívódható legyen, először u. n. gyümölcs és szőlő cukorrá kell átváltoznia.

Ezen procettust azonban nem minden gyomor türi egyformán és sokaknál a cukor élvezése bizonyos hatásokat vált ki. A méz azonban mint fentebb is említém, már a méh mézgyomrában az első emésztésen átment gyümölcs és szőlő cukorból áll s mint ilyen a leggyengébb gyomru egyének is minden baj nélkül élvezhetik.

Az emberi testben u. i. minden tápszer különféle átalakulásokon megy keresztül kivéve a gyümölcs és szőlő cukrot, tehát az u. n. investált cukrot — amelyből a méz is áll — mely a nyálkahártyák segítségével a testbe, illetőleg a vérbe jutván, teljes egészében a test erősítésére szolgál.

Nálunk a mézet régebben inkább csemegének, nyálánkságnak tekintették s csak az újabb időkben kezdik az emberek ezen hasznos tápszer értékét kellőképpen méltányolni. Külföldön alig van ház méz nélkül. Ott a méz a mindennapi étkezésnek egy elengedhetetlen részét képezi. A reggelit pl. el sem tudják képzelni méz nélkül, a délutáni uzsonnát pedig vajas mézes kenyér nélkül, amelyhez ha még egy pohár tejet is elfogyaszt, a legpompásabb, a legtáplálóbb és a legkönnyebben emészthető eledelt fogyasztotta el.

Bizonyára vannak közöttünk elég szép számmal olyanok is akik városunk szűk határain túl erre arra egyes fürdőhelyeken, gyógyfürdőn, szanatóriumokban, nyaraló helyeken megfordultak. Nos ezek mind tanúsíthatják, hogy mindezen helyeken a reggelizéshez felszolgált vajhoz egy kevés mézet kivétel nélkül mindig szervíroznak.

Tisztelettel értesitem a b. megrendelő-
imemet, hogy

műhelyemet Szoboszlóról áthelyeztem

és elsőrendű

angol lovagló- és vadászcizmákat

ugyszintén a legújabb divatu cipőket
jutányosan készítem.

Tóth József polgári és katonai
cipész.

DEBRECEN, Nyugati-utca 6.

(Kisállomással szemben!)

Hogy mint vérképző élelmi cikk is első helyen áll a méz, ezt szintén a drága szanatóriumokban drága pénzen tanulja meg az ember, amikor nagy meglepetésünkre az orvos professzorok mindig újra meg újra méz-evést ajánlanak betegeknek, mint elsőrangú gyógyhatású táplálékot.

Különösen ajánlható a méz gyenge idegzetű, vérszegény egyéneknek, akiknek a méz valóságos áldás. Ugyanannyi vajjal összekeverve egy pohár tejjel el fogyasztva a legkönnyebben emészthető és e mellett a legtáplálóbb eledel. Éppen így ajánlható a méz reggeli és vacsora fogyasztáshoz idősebb egyéneknek. Kis gyermekek táplálékát cukor helyett állandóan mézzel édesítjük, mert ebben a fejlődő korban vérképző hatásánál fogva kiválóan fontos.

A méz azonban nemcsak mint általános táplálkozás tényező, rendkívül fontos, hanem mint speciális gyógyszer is sok tekintetben megállja a maga helyét; legfőbb szerepe azonban a betegségek megelőzésében rejlik. A benne levő hangyasav ellentállóvá teszi a testet a csuzos, köszvényes bántalmak ellenében s általában mintegy konzerválja a szervezetet.

A hangyasav kitűnő gyógyszer, amennyiben a fertőző bacillusokat megöli s a poshadást, erjedést azáltal akadályozza, hogy a gomba képződését gátolja.

Nyálkaoldó hatásánál fogva a torok, gége és hangszálak rendben tartására igen alkalmas.

Erős dohányzók ha néha a kelleténél többet füstölnek s emiatt náluk némi kellemetlen gyomorbéli avagy szédülési tünetek állanak elő, vegyenek be egy jó evőkanál mézet s a baj menten megszűnik.

A torok fájdalmak ellen kitűnő dolognak mondják a zsálya teát amihez félannyi mézet hozzá kell adni és fél liter mennyiségben egy kis késhegynyi salicilsavat keverni.

Csecsemők szájgombásodása ellen is legjobb szer a méz, ha a gyermek szájpaddását ezzel kenik be.

Mivel a méz a szervezetben teljesen felszívódik éppen ezért kitűnően tápláló és erősítő szer az öregek számára, de kivált a vérszegénységben, sápkórban szenvedő, avagy betegségből felépülő s hirtelen növő gyermekek részére.

Köhögés ellen biztos hatással lehet használni a mézet. E tekintetben hatása páratlan.

Hörghurut, mell- és tüdőbajokban nemkülönben gyomorbántalmak, székrekedés ellen is a méz hatása csodálatra kelő gyógyhatást tud elérni.

Hosszúra nyúlva fejtegetésem fonala ha még a méznek a háztartásban való sütés, főzés körüli felhasználásáról akarnék egyet-mást elmondani, mert hiszen számtalan a téstáknak, befőtteknek, konzerveknek, mézbor, méz sör, mézlikőr készítéseinek a módja, amely még egész lapot venne igénybe.

És mégis, dacára a méz fentebb felsorolt sokoldalú használhatóságának, mai napon a méz a legolcsóbb tápszer. A jó békében a mézet kicsinyben kilónként 1.40—1.60 K-ért adták el ami több volt 1 kg. fehér szalonna áránál. Ma a szalonnáért fizetünk kilónként 32 ezer koronát s ezzel szemben 1 kg. mézet jelenleg 20 ezer koronáért lehet kapni. Némelyek a mézet a régi jó háború-előtti időben buzáért is adták, 1 kg. mézért 8—9 esetleg 10 kg. buzát számítva. E két termék összehasonlításánál is a méz rovására libben a mérleg.

Az ideai esztendő bőséges méztermésével kárpótolta némileg a méhészek 4—5 esztendői fáradságos, költséges s e mellett meddő munkáját. Csak az a baj, hogy kevés a méh állomány s ki tudja mikor érünk el ismét egy ilyen jó esztendőre s éppen ezért aki csak teheti lássa el háztartását kellő mennyiségű mézzel.

Végezetül még arról lehetne beszélni, hogy hol és milyen mézet szerezzünk be háztartásunk számára. Idevonatkozólag fel-

világosításkép közölhetem, hogy legfinomabb mézünk kétségtelenül az akác méz, azután jön sorban a nyári tarló virágméz. Mindkettő egyenlő értékű és folyékony állapotban hosszabb ideig eltartható. Szintük, zamatjuk elsőrangú. Már kevesebb értékű a gyümölcs virág, repce és a mezei különféle virágokból gyűjtött méz. Ezen méz fajok színe sötétebb és cukrosodásra gyorsabban hajlandó mint a két előző méz fajta.

A beszerzést, illetőleg pedig nyugodt lélekkel csak azt ajánlhatom, hogy a mézet közvetlenül a méhésztől szerezzük be, ahonnan bizonyára fajtiszta mézet kapunk.

Ezekben kívántam röviden a méz háztartási felhasználását a nagyközönség előtt feltárni s ezzel úgy vélem hasznos szolgálatot tettem úgy a nagyközönségnek mint méhésztársaimnak.

Hajduszoboszló, 1925 október 31.

ZAKAR JÁNOS
takpt. igazgató.

Simmeringi motordinamo
1—24 HP.

önálló villanytelep

Kastélyok, gazdaság, község, mozik
világítására 30—500 lámpáig.

Ajánlattal szolgál:
Rácz F. mérnök
Budapest, V. Falk Miksa u. 8

Ültessünk gyümölcsfát!

Szaktanáccsal, ajánlattal, készséggel szolgál
UNGHVÁRY JÓZSEF faiskolája
CZEGLÉD, vagy
budapesti irodája: IV., Andrássy ut 56. sz.
ÁRJEGYZÉK INGYEN.

Nikelszky magántanfolyam

Budapest, Andrássy-ut 21. szám.
ELŐKÉSZIT: összevont vizsgákra, érettségire
VIDÉKIEKET IS.

**Internátust igénybevevők másfélmillióért
FELVÉTTETNEK.**

M. kir. udvari szállító. **NEUMANN M.** M. kir. udvari szállító.

ruhaáruháza

Debrecen, Piac-utca 51. (Főpostával szemben)
ALAPITTATOTT 1845.

Esőköpenyek, felöltők, divat öltönyök, Szőrme beceksek, bőrkabátok, átmeneti kabátok, városi bundák közismerten kiváló minőségben és kivitelben, leszállított árakban, óriási választékban.

Cégünk alapja: megbízhatóságunk!

Ha vakítóan fehér ruhát akar,
használja az ujkor legjobb mosószert a
„Wesilla“ önműködő mosószert

„Wesilla“ mosószert kíméli a ruhát, fűldesgessé teszi a kefével való dörzsölést, egyszerű főzéssel a ruha legszebb és legtartósabb fehéritése érhető el.

Teljesen ártalmatlan. Garantált klórmentes.
A legkényesebb ruhákra alkalmazható!
Meglepő eredmény! Nincs többé dörzsölés!
Megtakarít munkát, időt, szappant szódát!
Gyártja: MAGDALIN VEGYIMŰVEK,
Budapest, III. Tavasz-u. 5. Telefon 104-36.
Mindenütt kapható.

Komlós Géza
női felöltők divatáruháza
Debreczen, a megyeháza mellett.

Női felöltők

Posztó, Bársony, Velour, Plüsch és
Szőrme kabátok; ugyszintén
szövet és selyem divatruhák
leszállított árakban!

Fogműtérme Budapestről!

Váry János
all. vizsgázott fogász

Található
Hajduszoboszlón hetenként kétszer.
Szerdán és szombaton I. t. 286. (Posta-u.)
Többi napokon
Debreczenben, Darabos-ucca 18. szám.
Méréselt díjszabás.
FELVILÁGOSÍTÁS DIJTALAN.

Krisch Károly
cserépkályha raktára
DEBRECEN, PIAC-UTCA 89. SZÁM.
Telefon: 12—18.

RAKTÁRON TARTOK:
minden színű cserépkályhák, kandalót, be-
rakott takarékok tüzhelyeket, falburkolati leme-
zeket fürdőszobák részére, tűzállóglát minden
méretben, úgy kazántéglát is, chamot-
tehabarcsot — Elvállalok cserépkályhák át-
rakását és javítását is.